

Oana BORȘ

O alegere neinspirată

Sunt voci care reclama faptul că dramaturgia românească și, mai ales, cea contemporană este marginalizată. Sunt voci care spun că regizorii nu sunt preocupați de această zonă, că directorii sau cei ce au în grijă repertoriul unui teatru fac prea puțin ca să-i convingă.

Sunt însă și cazuri care demonstrează că, pe undeva lucrurile se mișcă, că există inițiative, se depun eforturi. De exemplu, proiectul „Dramaturgi contemporani de astăzi” al Teatrului Național din Iași care, evident acordă o șansă piesei românești. Cum se face selecția acestora, după ce criterii, nu putem însă ști. Căci, dacă luăm drept reper *Funia sau comedia supunerii* ne putem pune serioase semne de întrebare, textul lui Viorel Savin, prezentat în premieră absolută, fiind unul care cu siguranță ar mai fi putut aștepta la rând.

În ciuda construcției dramatice corecte și coerente, piesa suferă prin supralicitare. Se dorește a fi o parabolă despre lipsa de evoluție a naturii umane în mersul istoriei, despre *teamă* ca una dintre legile ce guvernează firea omenească. Întotdeauna, puterea va supune, întotdeauna există eroi,

care peste noapte pot să devină modele de ceară, întotdeauna există nedreptăți. Autorul alege pentru susținerea demonstrației sale momentul revoluției din 1989. Textul nu dă însă adâncime parabolii rămânând undeva la un nivel al derizoriului. Astfel că impresia generală este aceea a unei haine prea strâmte pentru un corp bine clădit.

Nici propunerea regizorului Ovidiu Lazăr nu dă dimensiune textului. Mergând pe latura mistică a suferinței ca metaforă conținută, nu reușește să realizeze o construcție care să dea miez viziunii sale, dialogul dintre personaje fiind unul lipsit de consistență.

Este de remarcat, însă, prezența lui Florin Mircea în rolul *Tatălui*, actorul având știința în a-și îmbrăca personajul cu o autentică haină a durerii, înfrângerii și resemnării.

Teatrul Național din Iași – Funia sau comedia supunerii de Viorel Savin. Regia: Ovidiu Lazăr. Scenografia: Nicolae Mihăilă. Distribuția: Florin Mircea, Pușă Darie, Călin Chirilă, Daniel Busuioac, Cătălin Tudor Manea, Valentin Danifeld.

Ștefan OPREA

Musicalul – o raritate

Premieră la Teatrul „Luceafărul”: **Noaptea asta nu câștigă nimeni – musical**, după cea mai recentă piesă a dramaturgului M.R. Iacoban (*Biroul Informații eterne*). Fiind la a treia montare într-un timp foarte scurt (după cele de la Teatrul din Botoșani și de la Teatrul Național din București), lucrarea își demonstrează nu numai actualitatea, ci

și valențele artistice cu care vine în întâmpinarea orizontului de așteptare al oamenilor scenei și al publicului. Actualitatea e prezentă de la prima la ultima replică; ni se înfățișează un tablou de viață concentrat într-o picătură, adică într-un destin uman caracteristic, exponențial: viața unei femei – om obișnuit, mică funcționară într-o gară, la

biroul de informații – circumscrise peisajului complex și pestriț al lumii, suportând măruntele agresiuni cotidiene (de fapt, nocturne), încercând să-și păstreze identitatea și trăindu-și micile drame individuale, pe cât de comune pe atât de specifice societății prezente. Comentariul autorului asupra realităților contemporane – cu inflexiuni satirice subliniate – se concretizează în intermediiile cantant-dansante, în care sunt îmbinate observația amănunțită a faptului de viață curentă cu liniile principale ale contextului social-politic general; se fac trimiteri ironice la integrarea europeană, la NATO, la progresul sublim... dar inexistent etc. Publicul prizează amuzat aceste pilule amare.

Spectacolul realizat de regizorul Constantin Brehnescu e un *musical* foarte bine articulat, unitar ca dinamică și ton, în care muzica și dansul se împletesc cu secvențele de proză fără a altera reflexele dramatice ale acestora, ci, dimpotrivă, reliefându-le și creând în jurul lor o atmosferă – numai aparent paradoxală – veselă și apăsătoare în același timp. Pe un peron de gară – univers generos sub raport dramatic, în care se interferează destine de o maximă diversitate și pregnanță, pe cât de anonime pe atât de caracteristice – se realizează o comunicare, o interdeterminare în plan general uman, încât spectatorul se simte implicat în această felie de viață pe care o cunoaște bine din experiențele-i de fiecare zi. În acest univers animat de călători anonimi, de aulolaci, de rromi gălăgioși, de patroni plini de bani, de bodyguarzi și polițiști corupți, de îndrăgostiți ocazionali, funcționarea de la biroul de informații încearcă să-și păstreze echilibrul, normalitatea în pofida avalanșei gălăgioase și agasante ce se revarsă asupra ei din partea acestei lumi agitate și derutate, care pare a-și căuta un punct de sprijin, un reper ordonator în ceea ce mica funcționară le-ar putea oferi: o informație exactă despre mersul trenurilor; ea însă nu le poate oferi acest punct de sprijin, căci nici măcar trenurile (aceste simboluri ale călătoriei spre o certitudine) nu mai circulă după regulile știute.

În rolul funcționarei *Lena* – femeia cu ochi frumoși și cu probleme personale cât cuprinde – actrița Mihaela Arsenescu Werner (de la Teatrul Național) distilează cu rafinament drama individuală, obținând esența unui caracter puternic, care, deși se clatină uneori sub presiunea degringoladei contextului uman în care se află implicată, izbutește să-și păstreze nealterată personalitatea. Actrița are farmec și siguranță în demersul scenic, alternează momentele de disperare cu altele de bună dispoziție (chiar dacă trucată), realizând un profil credibil și agreabil. În dublură, Liana Mavriș-Vârlan evoluează mai ales pe latura gravă a situațiilor, propunerea ei fiind la fel de valabilă.

Personaje precis conturate, viabile, cu loc distinct în partea de proză a spectacolului, interpretează Viorel Vârlan, Liviu Smântânică, Ionela Arvinte, Tani Paraschiv, Paul Sobolevski, Adrian Zavloschi, Toma Hoge, Emanuel Florentin, Doina Iarcuczewicz.

Excelent evoluează ansamblul interpreților care asigură partea cantant-dansantă a spectacolului: Ion Agachi, Simona Agachi, Cristina Anca Ciubotaru, Gabriel Lazăr, Gabriela Andrei, Iulia Deloiu-Trif, Carmen Vârgă ș.a. – aproape întreg colectivul artistic al teatrului fiind prezent în scenă; o notă bună pentru toți acești actori care știu să cânte, să danseze, să joace teatrul de proză, să contureze personaje complexe în toate formele de expresie scenică.

Muzica acestui spectacol – bine aleasă, antrenantă, adecvată situațiilor – e semnată de Radu Ștefan, iar coregrafia – dinamică și pitorească, ingenios structurată în jurul ideilor tematice – aparține Ligiei Cosoi.

Foarte bine primit de publicul de premieră, spectacolul – o raritate la noi în această manieră a musicalului – e destinat tuturor vârstelor, dar mai ales tineretului.

Teatrul „Luceafărul” Iași: Noaptea asta nu câștigă nimeni **de Mircea Radu Iacoban. Regia: Constantin Brehnescu. Muzica: Radu Ștefan. Coregrafia: Ligia Cosoi. Data premierei: 17 mai 2002.**